

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence.

JUGOSLOVANSKEMU NARODU!

Naš veliki kralj Aleksander I. je padel 9. oktobra ob 4. popoldne v Marseillu kot žrtev podlega atentata.

S svojo krvjo je kralj mučeniško zapečatil delo za mir, radi katerega se je napotil v zavezniško Francijo.

Na prestol kraljevine Jugoslavije je po členu 36. ustave stopil njegov prvorojeni sin Nj. Vel. kralj Peter II.

Kraljevska vlada, vojska in mornarica so položili prisego zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II. Vlada kraljevine Jugoslavije, ki vrši začasno na osnovi člena 45. ustave kraljevsko oblast, je sklicala narodno predstavništvo k skupnemu zasedanju na dan 11. oktobra, da položi prisego v zmislu člena 59. in člena 42. ustave.

S svojimi zadnjimi besedami, ki jih je blagopokojni kralj umirajoč jedva izgovoril, je v svojem neizmernem rodoljubju zapustil našemu narodu tole sporočilo:

„Čuvajte Jugoslavijo!“

Kralj. vlada poziva ves jugoslovanski narod, da to sveto zapoved zvesto in spoštljivo izpolni.

V Beogradu, dne 9. oktobra 1934.

Predsednik ministrskega sveta N. T. Uzunović, s. r.; kmetijski minister in zastopnik zunanjega ministra dr. Dragutin Kojić, s. r., prosvetni minister dr. Ilija Šumenković, s. r., pravosodni minister Božidar Maksimović, s. r., minister za telesno vzgojo naroda dr. Grga Andjelinović, s. r., minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrović, s. r., finančni minister dr. M. Djordjević, s. r., minister za gradnje dr. Stjepan Srkulj, s. r., notranji minister Živojin Lazić, s. r., minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. F. Novak, s. r., minister vojske in mornarice armijski general M. Milovanović, s. r., minister za gozdove in rudnike dr. Ulmanski, s. r., prometni minister Ognjen Kuzmanović, s. r.

Beograd, 10. oktobra. Sestavljeno v kraljevskem dvoru na Dedinju 9. oktobra 1934 ob 20. uri.

Na povabilo Njegovega kraljevskega Visočanstva kneza Pavla so prišli v dvor: predsednik ministrskega sveta g. Nikola T. Uzunović, upravnik mesta g. Manojlo Lazarević in poveljnik kraljeve garde armijski general g. P. R. Živković. Prisoten je bil tudi prvi adjutant Nj. Vel. kralja divizijski general g. Mil. J. Ječmenić.

Njegovo kraljevsko Visočanstvo knez Pavle je sporočil prisotnim, da je od zunanjega ministra g. Bogoljuba Jevtića in maršala dvora g. Dimitrijevića prejel iz Marseilla brzojavno poročilo o atentatu na Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in da je Nj. Vel. kralj podlegel.

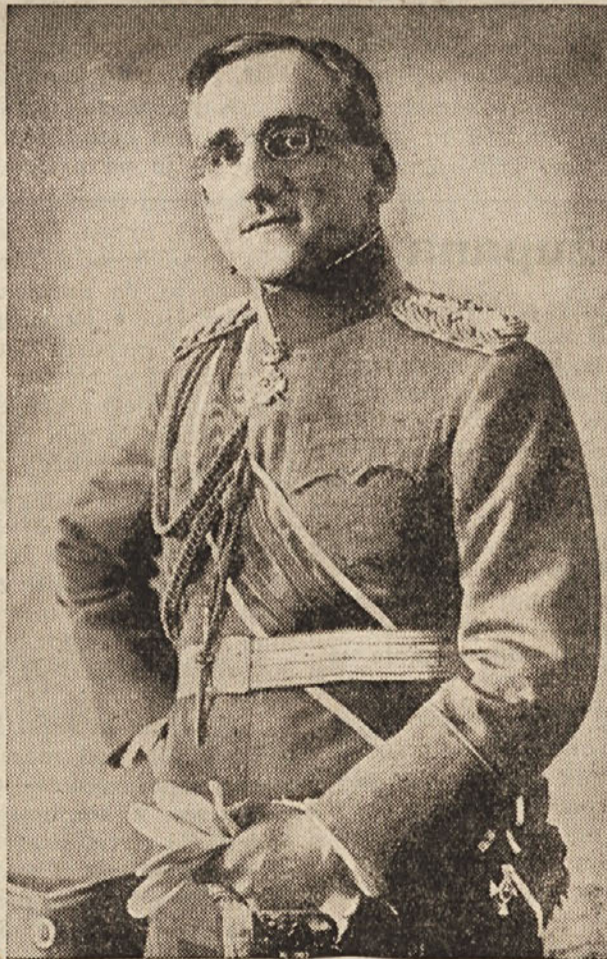
Po tem sporočilu je Nj. kraljevsko Visočanstvo knez Pavle izročil predsedniku ministrskega sveta g. N. T. Uzunoviću v prisotnosti gori navedenih kuverto z napisom:

To je lastnoročna listina, ki sem jo napisal na osnovi čl. 42 ustave kraljevine Jugoslavije od 3. septembra 1931. leta — Aleksander.

Gospodu ministrskemu predsedniku!

Ta kuverta je zaprta in zapečaten z dvema pečatom iz rdečega voska, na katerih je vtisnjen grb kraljevega doma.

Predsednik ministrskega sveta g. N. T. Uzunović je v prisotnosti Nj. kraljevega Visočanstva kneza Pavla in gori navedenih odprl to kuverta in v njej našel na modri poli konceptnega papirja akt, podpisan lastnoročno po Nj. Vel. kralju, in ki se glasi:

Sestavljeno 5. jan. 1934 na Bledu

Po svobodni volji in v svojem najboljšem prepričanju, da s tem najbolje služim interesom moje mile domovine kraljevine Jugoslavije, svojega dragega naroda, kakor tudi mojega kraljevskega doma, odrejam na osnovi čl. 42 ustave kraljevine Jugoslavije, da vršijo v primeru, da prestolonaslednik iz razlogov, naštetih v čl. 41 ustave, ne more vršiti kraljevske oblasti, namestniško oblast:

1. Nj. kralj. Visočanstvo Pavle Karadordević.
2. Radenko Stanković, senator in prosvetni minister.
3. Dr. Ivo Perović, ban savske banovine.

Kot namestnika kneza Pavla določam armijskega generala Vojislava Tomića, komandanta mesta Beograda, kot namestnika g. Radenka Stankovića Jovana Banjanina, senatorja, in kot namestnika dr. Perovića dr. Zeca, senatorja.

Ta akt sem napisal in podpisal lastnoročno v dveh originalnih izvodih, od katerih bo enega čuvala Nj. Vel. kraljica, drugega pa predsednik ministrskega sveta.

Oba izvoda tega akta sta vložena v ovoj in zapečaten z mojim pečatom. — Aleksander Karadordević, kralj Jugoslavije.

Temu protokolu se priloži pravkar navedeni akt od 5. januarja 1934. leta z Bleda.

Prečitali smo in overovili: Pavle s. r.; predsednik ministrskega sveta Nikola T. Uzunović; upravnik mesta Beograda Man. Lazarević; poveljnik kraljeve garde Pet. R. Živković; I. adj. Nj. Vel. kralja divizijski general M. J. Ječmenić.

Iz kabineta predsednika ministrskega sveta št. 220 od 9. oktobra 1934. leta.

Čuvajte Jugoslavijo!

Kakor če umre družini dobri in skrbni oče, s tako neskončno žalostjo je grozna vest o mučeniški smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. napolnila srca vseh Jugoslovanov. Vsi brez izjeme so se v tisti strahotni minuti zavedli, da jim je umrl tako nenadoma, iztrgan iz srede najplodovitejšega delovanja za narod in državo, predobri vladar, modri državnik, junak in neutrudni borec za boljšo bodočnost Jugoslovanov.

Zlasti je pa ta tragična smrt velikega kralja užalostila vse nas državne uslužbence in upokojence vseh kategorij, panog in činov. Brez izjeme stoje vsi aktivni in upokojeni državni nameščenci zgrozeni v dno duše, prepolni neutolažljive žalosti ob krsti ljubljene vladarja, ki jim je bil vselej najsvetlejši vzgled državljanjskih čednosti.

Saj je bil blagopokojni kralj Aleksander I. res Zedinitelj in tako rekoč pravi tvorec Jugoslavije, kateri je posvetil od njenega postanka vse svoje moči in sposobnosti. Bil je temelj in glavna opora naše državne stavbe, res voditelj in učitelj celokupnega naroda, pravi oče očetnjave. V najtežjih letih, ko so se podirale tisočletne države v prah, je z izredno modrostjo in nenačudno državnisko previdnostjo vodil usodo Jugoslavije tako, da jo je privedel srečno skozi grozote in nevarnosti razburkanih časov, da jo je na znotraj izgradil, jo duhovno zedinil in jo ohranil zedinjeno, jo utrdil in ji v svetu priboril ugled in spoštovanje. Da vseh velikih strahov, ki so se nagromadile tudi nad največje narode in države, pri nas nismo občutili tako silno, je zasluga modrega vladanja kralja Aleksandra I.

Kot vrhovni poveljnik med vojno je blagopokojni kralj sam pretrpel vsa Kalvarija srbskega naroda. V strelskih jarkih se je boril v prvi vrsti obenem s preprostimi kmeti — vojaki, bodril jih je in hrabil, jih vodil in jim dajal svetel vzgled poguma in požrtvovalnosti. Na strašnem umiku skozi Albanijo je ves čas delil usodo s svojimi zvestimi četami in hrabro prenašal vse trpljenje. In ko je z

ostanki izkervavele armade odšel na solunsko fronto, ni miroval, dokler ni pregnal sovražnikov z rodni tal in prinesel svobodo in združitev vseh Jugoslovanov in tudi nam Slovincem.

bodo, je z velikopotezno gesto in z večjo državnisko roko naredil konec kaosa. Brez števila je važnih zakonov, katere so izdale vlade po njegovi osebni inicijativi. Z njimi je bil polo-

boječ za mir med narodi. Z izredno diplomatsko sposobnostjo je vodil krmito zunanje politike. Prvi sadovi tega neprestanega truda, kako zagotoviti Jugoslaviji mir in možnost razvoja, so se pričeli kazati pravkar. In tudi zadnja pot velikega pokojnika v Francijo je bila posvečena ohranitvi in utrditvi miru — a prav na ti poti je kralj Aleksander I. postal žrtev zločinske roke. Padel je kot borec za svetovni mir, kot junak, ki je tvegalo svojo kri za blaginjo Jugoslavije in vse Evrope, ki je žrtvoval za svoje vzvišene ideale vse, tudi življenje.

In ko državni nameščenci in upokojenci stojimo nemi in pogreznjeni v neizmerno žalost ob raki tako nenadno nam iztrganega najvišjega predstojnika in gospodarja, nas prešinja bolj ko kdaj prej enodušna volja, da bomo še vztrajneje, še dosledneje in še bolj navdušeno zastavili vse svoje sile, da izvršimo do konca vzvišeno oporoko umirajočega kralja:

Čuvajte Jugoslavijo!

Kralj Aleksander I. je umrl — toda kralj Peter II. živi.

Zato bomo državni uslužbenci, aktivni in upokojeni, zvesti načelom nesmrtnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, kakor doslej stali tudi v bodoče v prvih vrstah graditeljev boljše bodočnosti našega naroda in borcev za srečo Jugoslavije. Nobenega ne bo med nami, ki bi se ne zavedal dolžnosti, katere mu nalaga nele njegov stan, temveč tudi nedosežni vzgled blagopokojnega vladarja, ki je s svojo mučeniško smrtjo nam vsem pokazal, kako je treba »sveto služiti sveti domovini.«

Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja ni več med živimi, ostane nam pa neumrljiv njegov lik kot večni spomin na največjega Jugoslovana in kot poročilo za prihodnost. V tem znamenju bomo delali, se bomo borili z vsemi močmi, vestno in vztrajno, da izvršimo njegovo oporoko, zvesti vladarju in domovini.

Naj živi kralj Peter II!

Naj živi Jugoslavija!

Nj. Veličanstvo kralj Peter II.

Viteški kralj Aleksander I., Zedinitelj je bil pa tudi globokoumen upravnik države in resnično moder zakonodajalec. Ko so strankarske strasti prikipele do vrhunca in grozile uničiti s toliko krvi priborjeno svo-

žen temelj današnji državni ureditvi, ki je bila dokončana z ustavo iz leta 1931, prav tako z njegovim delom.

Največje in nemisljive zasluge, nele za naš narod, temveč za vsa Evropo, si je pa pridobil kot vzgledni

Spominski govor ljublj. župana

Na žalni seji ljubljanskega občinskega sveta dne 10. oktobra je župan g. dr. Dinko Puc takole ogovoril občinske svetnike:

»Zločinska roka je uničila življenje Nj. Vel. kralju Aleksandru v najlepši moški dobi, sredi najintenzivnejšega dela za svojo domovino. Padel je, ko je hotel zaključiti svoje napore za mir, da bi zasigural svojemu narodu možnost obnove in poživljenja njegovega gospodarstva.

Po pravici plakamo ob njegovi krsti, kajti z njim smo izgubili vladarja, ki smo ga že za živčega nazivali Velikega. On je v resnici živel s svojim narodom, ž njim trpel, ž njim plakal, se ž njim veselil. Bil je naš, a mi njegovi.

A predvsem je bil vojak in vojskovodja. Že v balkanski vojni je kot zapovednik I. armije porazil največji del turške vojske pri Kumánovem. Baš danes je obletnica te zmage, ki pomeni osvetlo za Kosovo. Za Kumánovim je osvojil Skoplje, Prilep in končno Bitolj, ter uspešno zaključil vojno s Turčijo.

Leta 1913. je v vojni z Bolgarsko njegova armija prodrla nasprotni center ter je tako z zmago ob Bregalnici tudi to od nasprotne vlade nepremišljeno izzvano vojno končal s slavo ovenčan.

Kot izvrševalec kraljeve oblasti in regent je šel kraljevič Aleksander v svetovno vojno. Če ni bil nikdar noben narod v nesreči trdnější in odločnejši kot je bil v svetovni vojni srbski, tudi lahko rečemo, da ni bilo nikdar vojskovodje, ki bi bil tako dosledno in v najhujših položajih neomajno vzdrževal v svoji vojski vero v končno zmago in novo bodočnost.

Svetovna vojna je bila največja preizkušnja za njega in srbski narod. Po sijajnih smagah na Ceru, ob Drini

in v Kolubarski bitki je došla albanska Golgota. In nikoli ni bil pokojni regent večji kot takrat, ko je ležal težko bolan v Lješju, pa ga je prišel iskat francoski general Mondesire, da ga ukrcna na brod in tako reši grozečega sovražnika. Težko bolan ležeč na nosilih je odgovoril francoskemu generalu:

»Dal sem besedo, da se bom boril do kraja. Idite in javite, da ostaniem tu, dokler ne bo ukrcan moj poslednji vojak. In če pomrjemo od gladi ali če bom zarobljeni, bo padla sramota na zaveznike.«

Tako je tudi bilo. Najprvo so se ukrcali vsi drugi, on zapovednik vojske in prestolonaslednik je ostal in se ukrcal nazadnje na malo ladjo. Ko je bil že na morju, so mu povedali, da vsled viharja ne morejo na Krk, marveč v Italijo. Ukazal je, da se vrne ladja takoj v Lješ!

Njegova odločnost, neustrašenost in junaštvo je mnogo pomoglo, da so se zavezniki odločili za jačjo pomoč. Prepeljan je bil na Krk, odkoder je začel delovati na reorganizaciji vojske. Maja 1916 je že bila prepeljana srbska vojska na solunsko fronto. Tam je živel s svojimi vojaki kot njihov brat, dokler ni prišel znameniti 15. september 1918, ko je dal znak za končni napad, ki je imel popolni uspeh in ki je vodil ne samo do osvobodjenja Srbije, marveč tudi osvobodjenja našega in zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovincov dne 1. decembra 1918.

Dejansko je vodil vse vladarske posle od prvega začetka naše države. Po 16. avgustu 1921. pa tudi formalno. Trudil se je z vsemi najboljšimi sredstvi, ki so mu bila na razpolago, da s pomočjo parlamentarizma uredi prilike v državi ter ustvari dobro upravo. Ni uspel radi divjega strankarstva, pa se

je, da reši državo in da bi odvalil raz sebe odgovornost za njeno pogubo, odločil za to, da prevzame večjo odgovornost. Dne 6. januarja 1929. je ukinil ustavo ter razpustil Narodno skupščino, ne boječ se ničesar, ker je bil uverjen, da bo njegov korak odobrila narod.

Tako se je tudi zgodilo. Narod je svojemu kralju pritrnil z dušo in srcem. Od takrat je kralj, — če to sploh mogoče — užival še večje zaupanje in ljubezen naroda.

Po pravici. Kajti znal je čutiti ž njim in znal mu je tudi govoriti. Spominimo se samo njegovih besed, ki jih je govoril 26. junija 1920 v našem mestu, ko je rekel:

»V velikih in težkih borbi za obstanek ste Slovinci morali vzdržati ogromne napore ves čas, odkar ste prišli v te kraje. Vi ste, bratje moji, stali 15 stoletij na mrtvi straži proti nadmočnim sovražnikom. V tem predolgem času ste bili primorani prepuščati ped za pedjo svoje zemlje, toda to ste storili le za ceno ljute borbe in velikih žrtev od strani napadalcev. V tej borbi ste polagoma jekleneli in reči se more s pravom, da je Vaša odporna moč ne-prestano rastla. Ojačila se je zlasti takrat, ko so Vaši predniki prišli do zavesti, da je Vaša in narodova rešitev v sporazumu in v slogi z Vašimi brati Hrvati in Srbi. Tako je logično prišlo do tega, da so bili Kopitar in Miklošič, Prešeren in Gregorčič prvi zastopniki jugoslovenski misli, a Vaš Krek je iznesel program našega narodnega zedinjenja sredi nemskega Dunaja in v veliko presenečenje Evrope, v najkritičnejšem trenutku svetovne vojne. Svetovni aeropag, ki je imel nalogo zajamčiti svobodo malim narodom ter jih izenačiti v pravicah z velikimi, ni bil pravičen proti nam najmanjšim. Dopusstil je, da ostane pod tujim jarmom velik del Slovincov, Srbov in Hrvatov, a razmeroma največ Slovincov. Ta krivi-

ca ne more ostati večna, to nam jamči zgodovina drugih delov našega naroda. Najboljše jamstvo pa si moremo ustvariti sami, ako uredimo naše politične, prosvetne in gospodarske razmere. — Pravica, delo in čas so naši najboljši zavezniki...«

Ali niso bile te besede govorjene, kakor bi jih govoril kdo od nas? Ali niso danes ravno tako aktualne? Tako govori vladar, ki se zaveda svoje moči, svojega dostojanstva, pa tudi svoje odgovornosti. In spominimo se še besed, ki jih je govoril 5. maja 1918 svoji vojski na solunski fronti:

»Strašne borbe naše in naših zaveznikov bodo ustvarile zedinjenje naroda ter bodo prinesle pravico in svobodo našem troimenemu narodu, Srbom, Hrvatom in Slovincem, pa tudi vsemu človeškemu rodu. Veliki rezultati zahtevajo velike napore in velike žrtve. V tem se kažejo vrline kakega naroda. Mi se ne borimo samo za sebe, marveč za našo dečo in za bodoča pokolenja. Za nje trpimo in bomo doprinašali vse žrtve, kakor se je in Kristus prostovoljno žrtvoval za rod človeški.«

Včeraj je Veliki pokojnik doprinesel sam enako žrtev za svoj narod. Svojo srčno kri je prelil zanj, svoje življenje je žrtvoval zanj. Mi plakamo za njim: ker smo ga ljubili in ker se bojimo, da bomo v najtežjih časih pogrešali svojega voditelja. Samo eno želimo: naj bi ta plemenita kri ne bila tekla zaman! Naj se ne zgodi to, kar žele naši sovražniki. Kot moramo zahtevati svojo svobodo potokom krvi, prelite v svetovni vojni, tako naj bo sveta kri kralja Aleksandra, jamstvo za to, da se strnejo vse naše sile v mogočno celoto, da postane naša Jugoslavija še krepkejša in močnejša, kakor zlita iz enega kosa jekla. Vsi se združimo, da izpolnimo oporoko Njegovo, da očuvamo Jugoslavijo!

Slava kralju Aleksandru!

Zadružne vesti.

Zadružna preskrba z mlekom. Ljubljanska železničarska nabavljalna zadruga dobavlja svojim ljubljanskim članom prvovrstno planinsko mleko. Dostavlja ga na dom v higijensko zaprtih steklenicah zgodaj zjutraj in velja liter mleka 2.— Din.

Zadružna proizvodnja medu. Čebelar-ska železničarska zadruga v Ljubljani se je udeležila letošnjega VI. vseslovenskega čebelarkega kongresa v Beogradu. Na razstavi je za svoje pridelke in izdelke prejela najvišje odlikovanje, namreč »veliko darilo«. Od vseh vrst medu, kar jih je bilo razstavljenih na ti veliki razstavi, je bilo največ povpraševanja po medu temnejše barve, zlasti po hojčevcu. Znano je, da se v Sloveniji prideluje odlični med, zlasti je slovenski hojčevac najboljše kakovosti. Zato segajte po našem zadružnem medu!

Zadružna produkcija na Angleškem. Navzlic nepovoljni konjunkturi zadružna proizvodnja na Angleškem stalno narašča. V prvih 4 mesecih tekočega leta so zadružne tovarne izdelale za 20%, t. j. za 100.000 parov čevljev več, kot v isti dobi leta 1933. Angleške zadružne tovarne za pohištvo so od 15. januarja do konca aprila t. l. prodale 24.000 kosov več, kot v istem razdobju lani. Zadružna tovarna biciklov je v prvih 17 tednih tekočega leta izdelala 16.000 biciklov, medtem ko jih je lani v istem času izdelala samo 8.000 komadov. Navzlic močnemu odporu in živahni borbi proti zadrugarstvu, na Angleškem vendar stalno in nevzdržno napreduje zadružna produkcija.

Svetovni zadružni tisk. Na vsem svetu je danes preko 1.000 listov, ki so popolnoma posvečeni propagandi zadružnih načel. Kot nekakšno osrednje zadružno glasilo, ki budno spremlja vse pojave svetovnega zadružnega tiska, izdaja Mednarodna zadružna zveza že več kot četrstoletja svoje glasilo, ki se danes imenuje »Mednarodni zadružni pregled«. List je na razpolago vsem zadružnim delavcem sveta za razpravljanje najrazličnejših vprašanj o praksi in načelih zadružnega gibanja. List

ima zelo dobro urejeno poročevalsko službo, ki nudi bralcem točne in izčrpne zadružne in gospodarske informacije, hkrati pa objavlja pregled zadružnega tiska. Zlasti objavlja statistike posameznih zadružnih organizacij poedinih držav. Mednarodna zadružna zveza prireja stalno tudi mednarodne zadružne tiskovne konference, kjer se izdajatelji in zadružni pisci shajajo in razpravljajo o ciljih in sredstvih zadružne tiskovne propagande.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

Narodno gospodarstvo.

Plača naj ustreza življskim potrebščinam. Iz ljubljanskega »Slovenca« objavljamo ta-le odlomek: »Ko bi se uradniške ali delavske plače gibale vzporedno s cenami in izdatki za življske potrebščine, ko bi naši dohodki vselej dohitevali izdatke, bi vprašanje znižanja plač in s tem dohodkov uradništva oziroma delavstva ne bilo za prizadete stanovne tako kočljivo. Zalibog pa moramo ugotoviti, da ta idealna vzporednost v gibanju dohodkov in izdatkov ne obstoji. Dejstvo je, da plače ne dohitevajo povišanja cen in izdatkov, ki so nastali v tej zvezi. To je tudi eden izmed razlogov, s katerega se uradništvo in delavstvo po pravici boji inflacije. O vprašanju, zakaj delavske plače ne sledijo izpremembam na življskem trgu s potrebnim hitrostjo — ako jim v današnjih razmerah sploh sledijo — bi lahko napisali dolgo razpravo. Naj omenimo samo to, da si je v tem pogledu delavstvo, oziroma uradništvo na slabšem vedno v tistih državah in tistih panogah pridobitnega življenja, kjer je slabše organizirano in manj zavarovano z zakonom. Brez strumne organizacije ni mogoče doseči zboljšanja plač, čeprav je to zboljšanje utemeljeno že s samim povišanjem izdatkov za življske potrebščine. Ugotoviti moramo, da smo mi v tem pogledu še daleč za drugim, kulturnimi državami in da je prav ta okol-

nost tudi eden izmed glavnih vzrokov gmotnega in gotovo tudi moralnega propadanja naše inteligence, ki je do skrajnosti slabo plačana, in našega delavstva.«

Avtobusi konkurirajo z železnicami. Belgijski železničarski listi objavljajo, da avtobusi zmerom bolj izpodrivajo železnice, zlasti glede prevoza blaga. Tako obratuje danes v Belgiji že nad 2.000 tovornih avtomobilov, ki prevažajo blago iz Belgije v sosednje države. V Holandijo vozi nad 1.000 tovornih avtomobilov, na Francosko okoli 500, tovorni promet med Belgijo in Luksemburgom opravlja približno 400 avtomobilov, v Nemčijo pa redno vozi nekaj 200 tovornih avtomobilov. Zaradi tega izgube belgijske železnice na leto za približno 250.000 ton na prometu. Vsak avtomobil prevozi povprečno na eni poti 57 km, tako da izgube belgijske železnice nad 14 milijonov tonskih kilometrov, kar predstavlja izgubo v višini približno 10,5 milijonov belgijskih frankov. Vzrok temu pojavu so vsekakor previsoke prevozne cene na železnicah. Razen tega je pa avtomobilski prevoz enostavnejši, naglegši in se lažje prilagodi potrebam občinstva.

Zdravstveni drobiž.

PRETIRANO UTRJEVANJE JE ŠKODLJIVO.

Dr. Buxbaum je v svoji knjigi o fizi-kalični terapiji zapisal: »Vsak ima svoje, od drugih popolnoma različno mnenje o utrjevanju, ker nihče prav ne ve, kaj hoče.« In ima prav; kolikor glav, toliko misli.

Vobče je utrjevanje postopno nava-janje telesa, zlasti kože, na hladni zrak in mrzlo vodo; z utrjevanjem hočemo povečati odporno zmožnost telesa proti nenadnim spremembam temperature in hočemo krvne cevke kože sistematično in stalno urediti. Vsakdo pa more razumeti, da potrebujejo močni ljudje drugačnega načina utrjevanja kot slabotnejši, debeli drugačnega kot suhi; bledični drugačnega kot polnokrvni, otroci drugačnega kot starčki, zdravi drugačnega kot bolehniti itd. Zato

mora biti vsako utrjevanje individualistično primerno starosti, počutku itd. one-ga, ki se utrjuje. Temperatura vode, način njene uporabe, trajnost in pogostost naj bodo v vsakem primeru drugačne. Za rahle ljudi in zlasti za pomehkužene odrasle priporočajo kot najboljši način utrjevanja uporabo mokrega delnega ali celotnega otiranja in drgnjenja telesa, potem ko se je telo prej v postelji ali drugače segrelo.

Profesor dr. Kušmaul je takole postopal: Postavimo si zvečer škafo vode k postelji in pripravimo si dve brisači. Zjutraj se v postelji usedemo, odložimo srajco in si po vrsti umijemo z brisačo, ki smo jo bili dali v vodo, obraz, vrat, prsa, roke in hrbet; takoj nato se z drugo suho brisačo dobro obrišemo. Nato si srajco zopet oblečemo in si na isti način umijemo in obrišemo ostale dele telesa. Nato stopimo za prav kratek čas do gležnjev v vodo, si noge dobro obrišemo in se ob dobrem vremenu hitro oblečemo, da napravimo kratek sprehod in se tako zopet ogrejemo. Ob slabem vremenu pa pojdemo še enkrat za kratek čas v posteljo, da se segrejemo. Kdor dela to pozimi, naj si da sobo prej nekoliko zakuriti.

Za otroke je najboljši način utrjevanja kopel, nakar jih na kratko polijemo z nekoliko hladnejšo vodo; dobro je pa tudi delno in celotno umivanje, dočim prhe zaradi močnega draženja živcev niso dobre.

Drugo prav dobro utrjevalno sredstvo obstoji v tem, da — nad sedem let stari — otroci poleti po možnosti zelo pogosto plavajo v mrzli vodi; ogibati se je pa pretiravanja.

Najbolj pametno je, če se pred vsakim utrjevalnim poizkusom posvetujemo z zdravnikom. Če starši tega ne delajo in če otroke po lastnem preudarku po kakršnikoli šabloni utrjujejo, bo gotovo nastopilo prehlajenje ali pa kakšno drugo oškodovanje, povzročeno po pretiravanju. Kajti pretiravanje je pri utrjevanju večinoma bolj škodljivo kot pa, če se sploh ne utrjujemo. To si dobro zapomni-mo in ognili se bomo marsikakšnemu razočaranju.

(Iz »Zdravja«, Ljubljana.)

**DEŽNIKE
NOGAVICE**
VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznani solidni in elegantni izdelavi
oddajamo po tovarniških cenah
V NAŠIH PRODAJALNAH V LJUBLJANI

PREŠERNOVA ULICA 20
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19

prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic

JOSIP VIDMAR

Učiteljska tiskarna

Ljubljana

Frančiškanska ulica

Telefon štev. 2312

Račun pošl. hran. 10.761

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina
LESKOVIC & MEDEN
Ljubljana, Jurčičev trg 1

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

Lastna tvornica šolskih zvezkov

Nogavice, kravate, žepne robce, rokavice, vezanine, čipke, D. M. C. sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje v največji izbi pri

Josip PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev
v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.

Poštni čekovni račun štev. 10681 / Telefon štev. 3413

Posojila tudi ranžijska (do Din 10.000.—) vsem javnim nameščencem po 8% proti zaznambi na plačo in poroštvo. Hranilne vloge na hranilne knjižice in vloge v tek rač. obrestuje, ako so vezane na krajšo dobo, po 5% — 6 1/2%. Izplačila promptna. Tovariši, resila nas bo samo stanovska in zadružna zavednost.

Poravnajte

naročnino za

„NAŠ GLAS“

Kr. dvorni dobavitelj
ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Telefon 2673 Špecerija
Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

KROJAŠKI ATELJE

Fran Igljč, Ljubljana
Pražakova ulica

Izdeluje se za dame in gospode po najnovjših krojih. Lastna zaloga modnega blaga. Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

r. z. z o. z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadruzi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite zadružno misel med svojimi tovariši!